



Samenvatting

JEUGD, WERK EN LEVENSTIJL IN EEN INDONESISCHE INDUSTRIESTAD

Dit proefschrift beschrijft een etnografisch onderzoek onder jongeren uit de lagere middenklasse in de Indonesische industriestad Cilegon in de provincie Banten (Java) en richt zich op de overgang van opleiding naar werk. Het onderzoek gaat over de vraag hoe relatief hoogopgeleide jonge mannen en vrouwen (gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs en vervolgopleidingen) omgaan met de huidige mogelijkheden en onzekerheden op de veranderende arbeidsmarkt van Cilegon, in het bijzonder tegen de achtergrond van de aanstaande privatisering van de grootste staalfabriek in de stad en de hoge jeugdwerkloosheid in de regio. Cilegon kende een snelle economische groei en industriële ontwikkeling tijdens het bewind van Suharto (1966-1998), maar behoort nu in Indonesië tot de regio's met de hoogste jeugdwerkloosheid. Grootschalige bedrijfsinvesteringen in de zware en chemische industrie in Cilegon hebben daarmee geen significant effect gehad op het scheppen van banen voor het groeiend aantal geschoolde jongeren in Cilegon. Nu steeds meer gezinnen uit de lagere middenklasse investeren in formeel onderwijs voor hun kinderen, hebben jongeren paradoxaal genoeg steeds minder mogelijkheden om in economisch opzicht te profiteren van hun opleiding (zie ook Jeffrey et al. 2008: 9 voor de situatie in India).

Het onderzoek maakt duidelijk hoe pogingen van jonge mensen om in hun levensonderhoud te voorzien gefrustreerd worden door een overbevolkte arbeidsmarkt en een scala van uitdagingen die voortkomen uit nepotisme, de oneerlijke logica van de vrije markt en ongelijkheid die te maken heeft met sociale klasse, gender en etniciteit. In het bijzonder richt het onderzoek zich op de gendergerelateerde spanningen en tegenstrijdige effecten van economische herstructurering, privatisering en afname van banen in de zware industrie. Deze factoren veroorzaken een relatief vijandige en competitieve omgeving voor jonge mannen, terwijl de opkomst van een consumentencultuur en een verschuiving naar de dienstensector voordelig lijkt te zijn voor jonge vrouwen, die daarin flexibelere werkomstandigheden aantreffen.

Terwijl veel gezinnen onderwijs zien als middel om hogerop te komen, merken jonge gediplomeerden in Cilegon dat onderwijs een noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde is voor een baan. De moeite van jongeren om een vaste baan te vinden, houdt verband met hun ervaringen met te weinig werk/werkloosheid. In dit onderzoek wordt gekeken naar zowel individuele als collectieve strategieën van jongeren bij het omgaan met en beleven van periodes

waarin ze onvoldoende werk hebben. Veel jonge mannen komen ondanks hun opleiding terecht in een baan in de informele sector op het gebied van transport, bouw, handel of kleinschalige productie en reparatie. Deze informele sector omringt de grote formele industrie- en havensector van Cilegon. De concurrentie tussen werkzoekenden in deze sectoren is groot, en verschillende wijken zetten lokale jongerenorganisaties op om bij bedrijven te lobbyen voor banen en opleidingsmogelijkheden. Hoewel dergelijke organisaties de lokale jongeren tot op zekere hoogte ondersteunen, wordt deze solidariteit weer ondermijnd door concurrentie met vergelijkbare jongerenorganisaties uit andere wijken.

Jongeren hechten waarde aan onderwijs en werk als onderdeel van hun aspiraties voor de toekomst, maar leven daarnaast ook in het heden en willen een levensstijl en andere zaken die bij hun leeftijd passen. Jonge mannen en vrouwen hebben een inkomen nodig om hun levensstijl te bekostigen, te daten en een partner te vinden en aan verplichtingen ten opzichte van hun familie te voldoen. In het onderzoek wordt bestudeerd welke aspiraties jongeren hebben ten aanzien van werk en levensstijl en wat hun reactie is op economische uitsluiting. Deze twee factoren worden beïnvloed door zowel hun structurele plaats in de maatschappij als hun subjectieve ervaring jong te zijn. Het onderzoek besteedt aandacht aan de flexibele ideeën die jongeren hebben over werk en aan het onderscheid dat ze maken tussen een baan zoeken en geld vinden dat nodig is voor hun levensstijl.

Trefwoorden:

Jeugd, werkgelegenheid, onderwijs, gender, islam, Indonesië, Bantam